

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/20/2017
Identifikačné číslo spisu: 6214010017
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6214010017.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného L. Q. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 25. apríla 2017 v Bratislave dovolanie obvineného L. Q. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jána Krištofa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. novembra 2016, sp. zn. 2To/69/2016 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného L. Q. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo 6. júna 2016 sp. zn. 8T/11/2014 bol obvinený L. Q. uznaný za vinného zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 24. júla 2013 a asi o tri dni neskôr, vždy okolo 24:00 hod. vo F. B. na ulici P. O. W. č. XkX v byte na 5. poschodí najmenej jedenkrát vykonal pohlavný styk s maloletou M. T., nar. XkX. G. XXkXX, obžalovaný v čase činu o veku maloletej vedel.

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 37 písm. m/ Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného G. A. odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, o ktorom Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 15. novembra 2016, sp. zn. 2To/69/2016 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. vo výroku o treste zrušil. Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného L. Q. odsúdil podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Výrok o náhrade škody ostal nedotknutý.

Proti tomuto rozsudku bolo dňa 27. marca 2017 súdu prvého stupňa doručené dovolanie obvineného podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jána Krištofa.

Obvinený v podanom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený namietal, že v trestnom konaní nebolo dostatočne vykonané dokazovanie, resp. toto nebolo správne vyhodnotené. Jeho zavinenie sa nepodarilo jednoznačne preukázať. Jediný priamy dôkaz - výpoveď svedkyne I. C. súd nebral do úvahy, hoci bola jednoznačne v jeho prospech. Súdy nebrali do úvahy ani výpovede viacerých svedkov, ktorí potvrdili, že obvinený bol v inkriminovanom čase na zasadnutí Občianskeho združenia pre rómske komunity. Neoverili si tiež, či obvinený skutočne komunikoval s poškodenou cestou internetu ako nositeľ hesiel „W. Y.“ a „B. Q. B.“, a to napriek tomu, že o to obvinený príslušné orgány žiadal a komunikáciu v tomto smere popieral. Týmto bolo vážne porušené jeho právo na obhajobu. Opätovne zdôraznil, že súdy nebrali do úvahy podstatné dôkazy, ktoré preukazovali jeho nevinu. K podanému dovolaniu obvinený pripojil potvrdenie od spoločnosti O2, z ktorého vyplynulo, že obvinený na telefónnom čísle XXXX XXX XXX nemal aktívny internet.

S ohľadom na tieto skutočnosti obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil porušenie zákona a napadnuté rozhodnutie čo do viny a trestu zrušil.

Dňa 27. januára 2017 bolo okresnému súdu doručené podanie otca obvineného označené ako „Pripojenie sa k dovolaciemu súdu“ datované k tomu istému dňu. V podaní namieta, že dôkazy navrhované obvineným neboli vykonané, resp. že tie dôkazy, ktoré boli vykonané, boli vyhodnotené v neprospech jeho syna. Záverom otec obvineného uviedol, že syn je nevinný a od dovolacieho súdu žiadal „pravdu a spravodlivosť pre syna“.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určil, k dovolaniu obvineného vyjadriť.

Možnosť vyjadriť sa využila prokurátorka podaním z 1. marca 2017, ktorým dovolanie obvineného navrhla podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť. Vo vyjadrení uviedla, že k porušeniu § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v konaní nedošlo, keďže dôkaz týkajúci sa elektronickej komunikácie medzi poškodenou a obvineným nebol pre posúdenie skutku podstatný. K ďalšej časti dovolania prokurátorka uviedla, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní nemôže dovolací súd skúmať a meniť, pričom tento bol správne subsumovaný pod § 201 ods. 1 Tr. zák. Len opačná situácia, t. j. nesprávna subsumpcia vymedzeného skutku by odôvodňovala naplnenie dovolacieho dôvodu.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený 10. apríla 2017, ktorý následne doručil vyjadrenie prokurátorky obvinenému i jeho obhajcovi.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného L. Q. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v

Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prelom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Keďže obvineným uplatňované námietky smerujú k dokazovaniu, resp. k hodnoteniu skutkového stavu, do ktorého v zmysle vyššie uvedeného podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť za bodkočiarkou dovolací súd zasahovať nemôže, v tomto smere musel najvyšší súd argumenty obvineného odmietnuť.

Pokiaľ ide o tvrdené zásadné porušenie práva na obhajobu (čo má pravdepodobne zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), konštantná judikatúra dovolacieho súdu toto právo chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Aj v tomto smere sa tak najvyšší súd stotožnil s vyjadrením prokurátorky, podľa ktorej obvineným navrhovaný dôkaz nebol pre posúdenie veci podstatný. V tomto ohľade najvyšší súd poukazuje na ostatné dôkazy (výpoveď poškodenej M. T., výpoveď poškodeného G. A., závery znalkyne Mgr. Jany Sirankovej, lekárska správa gynekológa, internetová komunikácia s používateľom „W. Y.“, čiastočne aj výpovede obvineného a svedkyne C. atď.), z ktorých možno vyvodiť záver o vine obvineného bez dôvodných pochybností.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

V prerokúvanej veci, ako už bolo vyššie konštatované, obvinený L. Q. vo svojom podaní nenaplnil ním uplatnený dovolací dôvod, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.